

Zuzanna Kołaczyk, kl. III gimnazjum

Szkoła Podstawowa im. H.Sienkiewicza w Konopiskach

ul. Sportowa 7

W poszukiwaniu prawdy o Katyniu

Praca napisana pod opieką mgr Ilony Siemiętowskiej i mgr Anny Banaśkiewicz

Nazywam się Zuzanna Kołaczyk. Jestem uczennicą Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Konopiskach. Interesuję się historią, literaturą i teatrem. Uwielbiam muzykę, gram na perkusji oraz na flecie poprzecznym w Orkiestrze Dętej OSP Konopiska. Od 8 lat tańczę w zespole tańca współczesnego "AFERA". Fascynuje mnie również fotografia i uwielbiam podróżować.

Wojna nie zwraca uwagi na ofiary. Śmierć nie wybiera, kogo zabrać. Zginąć może każdy, w każdym momencie, niezależnie od tego, kim jest, co robi ... Skąd u mnie takie myśli? Mam 15 lat. Żyję w czasach pokoju. Jutro Pierwszy Dzień Wiosny. Jedziemy na wycieczkę szkolną, ale... „ 21 marca 1980 roku, protestując przeciw zмовie milczenia wokół zbrodni w Katyniu, były żołnierz AK Walenty Badylak dokonał aktu samospalenia na Rynku Głównym w Krakowie” – przeczytałam w Internecie. Rzucam się do książek (moja mama ma ich tony!), muszę poznać prawdę. Może znajdę ją w wierszu?

I tylko pamięć została

Po tej katyńskiej nocy...

Pamięć nie dała się zgładzić,

Nie chciała ulec przemocy

(Marian Hemar, Katyń)

A może w „Historii Polski”?

W kwietniu 1940 roku Biuro Polityczne KC WKP(b) podjęło ściśle tajną decyzję o dokonaniu zbrodni katyńskiej. Pod dokumentem ludobójstwa złożyli podpisy: Józef Stalin, Anastas Mikojan, Wiaczesław Mołotow i Kliment Woroszyłow. Dokument mówił o rozstrzelaniu ponad 20 tys. polskich obywateli, bez przedstawienia zarzutów, ani aktu oskarżenia. Obywateli, którzy w większości nie byli zawodowymi żołnierzami, ale przedstawicielami polskiej inteligencji: naukowcami, prawnikami, inżynierami, lekarzami, poetami i działaczami społecznymi. Polscy jeńcy wojenni zginęli za bycie Polakami, nie mieli nawet jak się bronić przed wyrokiem. Nie mieli szans na przeżycie. Ich los był w rękach ich oprawców. Uzbrojonych oprawców.

*"Sprzączki i guziki z orzełkiem ze rdzy,
Po miskach czerepów – robaków gonitwy,
Zgniłe zdjęcia, pieczętki, mapy miast i wsi -
Ale nie ma broni. To nie pole bitwy."*

(Jacek Kaczmarski, Katyń)

Zapytany o polskich jeńców Związek Radziecki milczał. Aż do 1943r. nie udzielono żadnych wyjaśnień, co stało się z polskimi oficerami. Już w 1941 roku pojawiły się plotki na temat masowych grobów w Katyniu. Jednak dopiero w kwietniu 1943 mieszkający w okolicach Katynia Rosjanie wskazali niemieckim władzom dokładne miejsce pochówku. Rozpoczęto prace ekshumacyjne i już 11 kwietnia został nadany komunikat o zidentyfikowaniu zwłok 10 tys. polskich oficerów w Lesie Katyńskim. Następnie tę informację powtórzyło Radio Berlin oraz „Ilustrowany Kurier Polski”. Niemcy chcieli nagłośnić sprawę i wykorzystać ją do celów propagandowych, zaprosili więc do jej zbadania Międzynarodowy Czerwony Krzyż. Ten zgodził się pod warunkiem, że zgodzą się na to wszystkie zainteresowane strony. Dzięki temu warunkowi Związek Radziecki mógł z łatwością zablokować prace Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. To jednak nie powstrzymało Niemców, którzy postanowili utworzyć Międzynarodową Komisję Lekarską. Komisja ta działała w Katyniu dwa dni, od 28 do 30 kwietnia, a wyniki jej badań wraz ze spisem zidentyfikowanych zwłok zostały opublikowane w 1943 roku w Berlinie. Następnie na miejsce pochówku przybył Polski Czerwony Krzyż. Podczas prowadzonych badań odkryto 8 zbiorowych grobów, wydobyto ok 4 tys. ciał i zidentyfikowano ok. 2,5 tys. z nich. Wszystkie dowody wskazywały na Rosję Radziecką. Dodatkowo odkryto jeszcze jeden masowy grób, kobiet i mężczyzn, zamordowanych ok 5-10 lat przed wydarzeniami z 1940 r.

*"O czym myślał, zanim umierał
za szeregiem walący się szereg?
Będziemy kiedyś wiedzieli,
skoro już wyszli spod ziemi."*

(Kazimiera Iłakowiczówna, Rocznicą Katyńską)

W 1943r. teren Katynia opanowała Armia Czerwona. Rozpoczął się okres fałszowania i zatajania zbrodni katyńskiej, czyli tzw. Kłamstwa Katyńskiego. 15 kwietnia 1943r. został nadany komunikat radziecki oskarżający o zbrodnię katyńską Niemców. Następnie, kiedy Armia Czerwona zajęła Las Katyński, funkcjonariusze NKWD przystąpili do pracy. Odgradzili miejsce pochówku, otworzyli groby i umieścili w grobach fałszywe dokumenty oraz przygotowali fałszywych świadków. Działania te trwały trzy miesiące. W 1944 roku Biuro Polityczne KC WKP(b)

powołało Komisję Burdenki, która miała przeprowadzić śledztwo w sprawie polskich oficerów rozstrzelanych, jak podawał ZSRR, przez Niemców. Komisja wykonała swoje zadanie, jednak i zeznania świadków, i dokumenty, z którymi pracowała, były sfałszowane przez Rosjan. Ze względu na to Komisja wydała komunikat, że to Niemcy winni są rozstrzelania 11 tys. polskich oficerów. Kłamstwem jest również liczba ofiar pochowanych w Katyniu, ponieważ nie było ich 11 tylko 4 tys. (Dowód fałszerstwa, jakiego dopuściła się komisja Burdenki, został odkryty podczas śledztwa w 1990-1994.) W 1978 r. w Katyniu na marmurowych stelach umieszczono fałszywy napis: „Ofiarom faszyzmu – oficerom polskim rozstrzelanym przez hitlerowców w 1941 roku”. W późniejszym czasie ukazało się wiele książek, artykułów i dokumentów na temat zbrodni katyńskiej. Wszyscy chcieli poznać sprawcę. ZSRR i jego sojusznicy skutecznie pozbywali się wszelkich obciążających faktów oraz ludzi, którzy ich szukali. Jak zatuszować zamordowanie ponad 20 tys. ludzi? Niby niemożliwe, a jednak udawało się to przez tyle lat. Ludzie po prostu bali się pytać, bali się o tym mówić. Jednak w końcu znajdzie się ktoś, kto nie będzie się bał otworzyć ust.

*"Oficer w rogatywce śpi,
już żywa dusza nie pamięta,
bo obca go obmywa rzeka, obcy mu borów szumi liść.
Nie minie wiek, nie minie rok – napiszą chłopcy i dziewczęta
w zeszytach to, co nam przez gardło
ściśnięte przejść nie może dziś."
(Bułat Okudźawa, Przejazdźka dorożką przez wieczorną Warszawę)*

W 1987 Rzeczpospolita Polska postanowiła ponownie poruszyć temat Katynia, jednak ZSRR dalej nie dawał za wygraną. Dopiero w 1990r. podczas wizyty prezydenta RP Wojciecha Jaruzelskiego w Moskwie, na jego ręce zostały przekazane dokumenty o zbrodni katyńskiej. Związek Radziecki oficjalnie przyznał, że zbrodni dokonało NKWD: „Strona radziecka, wyrażając ubolewanie w związku z tragedią katyńską, oświadcza, że jest ona jedną z ciężkich zbrodni stalinizmu”. Mimo wielu dowodów, wielu rosyjskich przedstawicieli dalej upiera się, że to Niemcy są winni popełnienia zbrodni katyńskiej.

"Jeszcze rosną drzewa, które to widziały
Jeszcze ziemia pamięta kształt buta, smak krwi
Niebo zna język, w którym komendy padały
Nim padły wystrzały, którymi wciąż brzmi
Jest tylko jedna taka świata strona
Gdzie coś, co nie istnieje – wciąż o pomstę woła
Gdzie już śmiechem nawet mogiła nie czczona
Dół nieominięty – dla orła sokoła...
„O pewnym brzasku w katyńskim lasku
Strzelali do nas Sowieci...” "
(Jacek Kaczmarski, Ballada Katyńska)

Zamykam książki. Już wiem, czym był Katyń. Wiem też, że poznałam tylko część prawdy. Do tej pory z ok. 22 tys. ofiar znamy nazwiska 18 tys. Nie znamy dalej motywu, na podstawie którego została podjęta decyzja o dokonaniu tej potwornej zbrodni. Czy była to chęć potępienia Narodu Polskiego? Czy może chodziło o pozbycie się cenionych oficerów stanowiących elitarną część polskiej inteligencji? A może nasi wschodni sąsiedzi chcieli osłabić strukturę i tak już zniszczonego państwa? Myślę, że Polacy byli dla Rosjan zbyt groźni, więc władze ZSRR postanowiły ich wytępić i w taki sposób pozbyć się przyszłych wrogów polityczno – ideologicznych. nierozwiązane pozostaje wiele spraw, ale ze względu na brak dostępu do tajnych dokumentów nie można ustalić, co jeszcze zostało ukryte. Czy wszystkie kłamstwa zostały zdemaskowane i czy na pewno wszystko, co wiemy na temat zbrodni katyńskiej, jest prawdą? I czy ta prawda nas wyzwoli??

Bibliografia:

1. Krzyżanowski Jerzy: Katyń w literaturze. Międzynarodowa antologia poezji, dramatu i prozy, Lublin 2010
2. Kunert Andrzej Krzysztof: Katyń – ocalona pamięć, Warszawa 2010
3. Roszkowski Wojciech: Najnowsza historia Polski 1914 – 2011, Warszawa 2011